UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum unus homo possit sperare beatudinem alterius per uirtutem spei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

¶ Super quæſtionis decimæſeptimæ articulum ſecundum.

IN ar.2.eiuſdẽ quæſtionis dubium occurrit, de qua beatitudine æterna ſit hic ſermo. ſ. de formali, an obiectiua. Quod.n. ſit ſermo de formali, patet ex eo ꝙ effect⁹ diuinæ uirtutis in litera dicit: ꝙ uerò de obiectiua, patet ex eo, ꝙ ſubditur. Non enim min⁹ aliquid a Deo ſperãdum eſt, q̃ ipſe ſit. Et huic dubio annectitur alterum, qũo cõtextus literę in hac rõne cõſonat ſibi ipſi, aſſumens quòd effectũ oportet cauſæ proportionari, & ſubſumens Deum pro effectu proportionato, cùm effectus rationẽ habere nõ poſſit.

3.diſ.26.q.2. ar.2.cor.fi.& ad 2. Et uir. q.4 ar.1.& 4. cor.fin.

¶ Ad hoc dr̃, ꝙ ſermo præſens eſt de beatitudine obiectiua, & formali: ſed de beatitudine formali contingit loqui dupliciter. Primò ſecũdum id, quod in ſe formaliter eſt. Secundò ſecundum quod eſt talis obiecti. Pręſẽs ſermo eſt de beatitudine formali, ut eſt talis obiecti, ideſt, ut ẽ aſſecutio Dei. Hoc enim eſt principale conſideratum ĩ beatitudine hic. & ſic a principaliter attingitur Spes enim, ut infra patebit, principaliter eſt de Deo, & de beatitudine formali non eſt, niſi ut eſt ad Deum coniunctio. Et ideo principaliter eſt ſermo hic de beatitudine obiectiua connotante formalem. Et propterea litera & effectus meminit, & Dei: utrumque enim hic inuenitur. Nam beatitudo formalis, effectus eſt quidam diuinæ uirtutis coniungens Deo. Vnde non ſubſumit Deus ut effectus, ſed ut obiectum effectus, ut etiam ipſa literæ uerba indicant. Et ſic omnia conſonant.

Ad Heb. 6. gl. ordinaria ibid. Ar. præced.

¶ Su-

ARTICVLVS II.

Vtrum beatitudo æterna ſit obiectum proprium ſpei.

AD SECVNDVM ſic proceditᷣ. Videtur, ꝙ beatitudo æterna non ſit obiectum propriũ ſpei. Illud enim homo nõ ſperat, quod omnem animi ſui motum excedit, cùm ſpei actus ſit quidã animi motus: ſed beatitudo æterna excedit omnem humani animi motum. dicit.n. Apoſtol. 1. ad Corint. 2. Quod in cor hominis non aſcendit: ergo beatitudo nõ eſt proprium obiectum ſpei.

¶ 2 Præt. Petitio eſt ſpei interpretatiua: dicitur.n. in Pſal. 36. Reuela Domino uiam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet: ſed homo petit licite a Deo non ſolum beatitudinem æternam, ſed etiam bona præſentis uitæ, tam ſpiritualia, q̃ temporalia, & etiam liberationem a malis, quæ in beatitudine æterna non erunt, ut patet in Oratione dominica, Matth. 6. ergo beatitudo æterna non eſt propriũ obiectum ſpei.

¶ 3 Præt. Spei obiectũ eſt arduũ: ſed in comparatione ad hominẽ multa alia ſunt ardua, quàm beatitudo ęterna: ergo beatitudo ęterna non eſt propriũ obiectũ ſpei.

SED CONTRA eſt, quòd Apoſ. ad Hebr. 6. dicit: Habemus ſpẽ incedentem. i. incedere facientẽ ad interiora uelaminis. i. ad beatitudinem cæleſtem, ut * glo. ibidem exponit: ergo obiectum ſpei eſt beatitudo æterna.

RESPON. Dicendum, ſicut * dictũ eſt, ſpes, de qua loquimur, attingit Deum innitens eius auxilio ad conſequendum bonũ ſperatum. Oportet autem effectum eſſe cauſę proportionatum: & iõ bonum quod proprie & principaliter a Deo ſperare debemus, eſt bonum infinitum quod proportionatur uirtuti Dei adiuuantis. Nam infinitę uirtutis eſt propriũ ad infinitum bonum perducere. Hoc autem bonum eſt uita æterna, quæ in fruitione ipſius Dei cõſiſtit. Nõ enim minus aliquid ab eo ſperãdũ eſt, quàm ſit ipſe, cũ non ſit minor eius bonitas, per q̃ bona creaturæ communicat, q̃ eius eſſentia: & ideo proprium & principale obiectum ſpei eſt beatitudo æterna.

AD PRIMVM ergo dicẽdũ, ꝙ beatitudo ęterna ꝑfecte qdẽ in cor hominis nõ aſcẽdit, ut. ſ. cognoſci poſſit ab hoĩe uiatore, quę, & qualis ſit, ſed ſ᷑m communem rõnem. ſ. boni perfecti cadere poteſt in apprehẽſione hominis: & hoc modo motus ſpei in ipſam cõſurgit. Vnde & ſignãter Apoſtolus dicit, Spes

F incedit uſque ad interiora uelaminis: qu[...] ſperamus, eſt nobis quaſi adhuc uelatum.

AD SECVNDVM dicendũ, ꝙ quæ[...] na non debemus a Deo petere, niſi in or[...] titudinem æternam. Vnde & ſpes quidem [...] liter reſpicit beatitudinẽ ęternam. Alia ve[...] tuntur a Deo, reſpicit ſecundariò in ordin[...] tudinem æternam: ſicut & fides principa[...] reſpicit Deum, & ſecũdariò reſpicit ea, q[...] ordinantur, ut ſupra * dictum eſt.

AD TERTIVM dicendum, quòd hõ q[...] ad aliquid magnum, paruũ uidetur omn[...] eſt eo minus: & iõ homini ſperanti beatit[...] nam, habito reſpectu ad iſtam ſpem, nihil [...]

G arduum: ſed habito reſpectu ad facultatẽ [...] pñt ẽt quędam alia eſſe ardua, & ſecundum [...] rum poteſt eſſe ſpes in ordine ad principal[...]

ARTICVLVS III.

Vtrum aliquis poſſit ſperare alteri beatitudinem æ[...]

AD TERTIVM ſic proceditur. V[...] ſit ſperare alteri beatitudinem æter[...] .n. Apoſt. Philipenſ. 1. Confidens hoc ip[...] cępit in uobis opus bonũ, perficiet uſq; [...] ſti Ieſu: perfectio aũt illius diei erit beati[...] ergo aliquis põt alteri ſperare beatitudin[...]

H ¶ 2 Præt. Ea q̃ a Deo petim⁹, ſperam⁹ obt[...] ſed a Deo petim⁹, ꝙ alios ad beatitudin[...] cat, ſ᷑m illud Iac. ult. Orate pro inuicẽ u[...] ergo poſſumus aliis ſperare beatitudin[...]

¶ 3 Pręt. Spes, & deſperatio ſunt de eodẽ [...] poteſt deſperare de beatitudine æterna [...] quin fruſtra diceret * Aug. in lib. de Ve[...] nemine eſſe deſperandum, dum uiuit [...] ſperare aliquis alteri uitam æternam.

SED CONTRA eſt, quod Aug. dicit in [...] ſpes non eſt niſi rerum ad Deum perti[...] curam eorum, qui ſpem habent, gerere[...]

RESPON. Dicẽdũ, ꝙ ſpes põt eẽ alicuius [...] Vno mõ abſolute, & ſic ẽ ſolius boni a[...] tinentis. Alio mõ ex p̃ſuppoſitione alter[...]

I eſſe etiam eorum, quæ ad alium pertine[...] euidentiam ſciendũ eſt, quòd amor, & [...] differunt, quòd amor importat quandam [...] amantis ad amatum: ſpes aũt importat q[...] tum, ſiue protenſionem appetitus in a[...] arduum: unio autem eſt aliquorum diſt[...] iõ amor directe põt reſpicere aliũ, quẽ ſi[...] nit ꝑ amorẽ, habẽs eũ ſicut ſeipſum. Mo[...] ad proprium terminũ proportionatũ m[...] ſpes directe reſpicit propriũ bonum, nõ a[...] lium pertinet: ſed præſuppoſita unione a[...] terum, iam aliquis põt ſperare, & deſide[...] tam æternam, inquantum eſt ei unitus p[...] Et ſicut eſt eadem uirtus charitatis, qu[...]

K Deum, ſeipſum, & proximum. ita etiam [...] tus ſpei, qua quis ſperat ſibiipſi, & alii. E[...] tet reſponſio ad obiecta.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum aliquis poſſit licite ſperare in homi[...]

AD QVARTVM ſic proceditur. Vide[...] quis poſſit licite ſperare in homine [...] biectum eſt beatitudo æterna: ſed ad be[...] ęternam conſequendam adiuuamur p[...] ctorum. dicit enim Grego. * in 1. Dialog[...] deſtinatio iuuatur precibus Sanctorum [...] poteſt in homine ſperare.